YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN MÄÄRÄYS (laajennettu kolmas jaosto)
24 päivänä tammikuuta 2002 *

Asiassa T-38/95 DEP,

Groupe Origny SA, kotipaikka Pariisi (Ranska), edustajanaan asianajaja X. de Roux, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajana,

vastaan

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään R. Lyal, prosessiosoite Luxemburgissa,

vastaajana,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

jossa kantaja vaatii niiden oikeudenkäyntikulujen määrän vahvistamista, jotka vastaajan on korvattava kantajalle ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen yhdistetyissä asioissa T-25/95, T-26/95, T-30/95—T-32/95, T-34/95—T-39/95, T-42/95—T-46/95, T-48/95, T-50/95—T-65/95, T-68/95—T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 ja T-104/95, Cimenteries CBR ym. vastaan komissio, 15.3.2000 antaman tuomion (Kok. 2000, s. II-491) johdosta,

EUROOPAN YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN (laajennettu kolmas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja M. Jaeger sekä tuomarit R. García-Valdecasas, K. Lenaerts, P. Lindh ja J. Azizi,

kirjaaja: johtava hallintovirkamies B. Pastor,

on antanut seuraavan

määräyksen

Tosiseikat ja asian käsittelyn vaiheet

1 Komissio määräsi EY:n perustamissopimuksen 85 artiklan soveltamisesta (asiat IV/33.126 ja 33.322 — Sementti 30 päivänä marraskuuta 1994 tekemällään päätöksellä 94/815/EY (EYVL L 343, s. 1; jäljempänä sementti-päätös)) 42:lle

tavallista sementtiä ja valkosementtiä tuottavalle yritykselle ja yritysten yhteenliittymälle sakkoja EY:n perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohdan (josta on tullut EY 81 artiklan 1 kohta) rikkomisesta.

2 Cedest SA:n, jonka sijaan on tullut Group Origny SA (jäljempänä kantaja), todettiin sementti-päätöksessä syyllistyneen seuraaviin kilpailusääntöjen rikkomisiin: osallistuminen 14.1.1983 lähtien sopimukseen, jonka tavoitteena oli varmistaa kotimarkkinoiden rauhoittaminen ja säännellä maasta toiseen suuntautuvia sementtitoimituksia (1 artikla); osallistuminen 23.6.1982 alkaen ja ainakin 30.9.1989 saakka sopimuksiin ja yhdenmukaistettuihin menettelytapoihin, jotka koskivat Ranskasta Saksaan ja Saksasta Ranskaan suuntautuvien sementtitoimitusten sääntelyä (3 artiklan 3 kohdan a alakohta). Cedest määrättiin sementti-päätöksen 9 artiklassa maksamaan sakkoa 2 522 000 ecua.

3 Kantaja vaati ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 17.2.1995 jättämällään kannekirjelmällä, joka kirjattiin numerolla T-38/95, sementti-päätöksen 1 artiklan, 3 artiklan 3 kohdan a alakohdan ja 9 artiklan kumoamista itseään koskevilta osin.

4 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kumosi yhdistetyissä asioissa T-25/95, T-26/95, T-30/95—T-32/95, T-34/95—T-39/95, T-42/95—T-46/95, T-48/95, T-50/95—T-65/95, T-68/95—T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 ja T-104/95, Cimenteries CBR ym. vastaan komissio, 15.3.2000 antamallaan tuomiolla (Kok. 2000, s. II-491; jäljempänä sementti-tuomio) asiassa T-38/95, Groupe Origny v. komissio, sementti-päätöksen 1 artiklan, 3 artiklan 3 kohdan a alakohdan ja 9 artiklan kantajan osalta sekä velvoitti komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

5 Kantaja vaati 31.5.2000 päivätyllä kirjeellään komissiota korvaamaan yhteensä 1 469 281,64 Ranskan frangin (FRF) (223 990,54 euron) suuruiset asianajopalkkiot, jotka olivat aiheutuneet asiassa komission käsittelyn alkamisen ja sementti-tuomion julistamisen välisenä aikana.

6 Komissio hylkäsi tämän vaatimuksen 11.8.2000 päivätyllä kirjeellään niillä perusteilla, että komissiossa käydystä menettelystä aiheutuneet asianajopalkkiot eivät ole korvattavia oikeudenkäyntikuluja, että kantajan esittämät tietyt palkkiolaskut kohdistuvat asiassa T-38/95 pidetyn suullisen käsittelyn jälkeiseen aikaan, että tehdyn työn luonteesta tai työtuntien lukumäärästä ei ole annettu mitään selvitystä ja että kantaja ei ollut ensisijaisten epäilyjen kohteena olleiden yritysten joukossa, minkä vuoksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle esitettyjen kirjelmien laajuutta on voitu rajoittaa. Komissio on esittänyt vastaehdotuksena oikeudenkäyntikulujen korvaamista 300 000 FRF:lla (45 734,70 eurolla) ja luxemburgilaisesta prosessiosoitteesta aiheutuneiden kulujen korvaamista 112 230 Luxemburgin frangilla (LUF) (2 782,11 eurolla).

7 Kantaja ei hyväksynyt komission esittämiä perusteluja eikä komission ehdotusta, joten se pyysi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 1.8.2001 jättämässään hakemuksessa oikeudenkäyntikulujen vahvistamista.

8 Komissio esitti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 5.10.2001 jättämässään kirjelmässä huomautuksensa kantajan hakemuksesta.

Asianosaisten vaatimukset

9 Kantaja vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin vahvistaa niiden oikeudenkäyntikulujen määräksi, jotka komission on korvattava, 1 469 281,64 FRF (223 990,54 euroa).

10 Komissio vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin vahvistaa korvattavien oikeudenkäyntikulujen määräksi nyt kyseessä olevaan käsittelyyn liittyvät kulut mukaan lukien 600 000 FRF (91 469,41 euroa).

Asianosaisten väitteet ja niiden perustelut

11 Kantaja esittää kanteensa tueksi neljä perustetta. Ensinnäkin kantaja väittää, että komissiossa käytyyn menettelyyn liittyvät kulut sekä kulut, jotka ovat aiheutuneet ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa asiassa T-38/95 pidetyn suullisen käsittelyn jälkeen, ovat korvattavia kuluja. Toisella, kolmannella ja neljännellä perusteellaan kantaja pyrkii korostamaan sitä taloudellista merkitystä, joka asialla on ollut kantajalle, asian merkitystä ja vaikeusastetta yhteisön oikeuden kannalta sekä kantajan avustajien tekemän työn määrää.

12 Ensinnäkin kantaja toteaa komissiossa käytyyn menettelyyn liittyvien kulujen osalta, että niitä on pidettävä ensimmäisen oikeusasteen työjärjestyksen 91 artiklassa tarkoitettuina "käsittelystä aiheutuneina välttämättöminä kustannuksina". Kantaja huomauttaa, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan edellä mainitussa määräyksessä mainitun "käsittelyn" on katsottava tarkoittavan oikeudenkäyntimenettelyä, ja väittää, että väitetiedoksianto merkitsee nyt kyseessä olevan kaltaisissa tapauksissa oikeudenkäyntiä edeltävän tutkimusmenettelyn päättymistä ja oikeudenkäyntimenettelyn aloittamista, koska se voi johtaa EY 81 artiklan 1 kohdan tai EY 82 artiklan rikkomisen toteamiseen ja sakon määräämiseen.

13 Kantajan mielestä tämä selittää sen, että komissiossa käytävässä menettelyssä on kunnioitettava puolustautumisoikeuksia, jotka käsittävät etenkin oikeuden tutustua niihin asiakirjoihin, joihin komissio perustaa väitteensä, sekä kontra-

diktorisen periaatteen, jonka mukaan kyseessä olevalle yritykselle annetaan oikeus esittää kirjalliset ja suulliset huomautuksensa näistä väitteistä. Se, että nimitetään kuulemismenettelystä vastaava neuvonantaja, jonka tehtävänä on varmistaa menettelyn puolueettomuus, ja se, että kyseessä olevien asianosaisten avustajat ovat tavallisesti läsnä menettelyssä, vahvistavat käsitystä siitä, että kyseessä on oikeudenkäyntimenettely.

14 Lisäksi kantajan puolustukseen liittyneet seikat esitettiin pääasiallisesti komissiossa käydyssä menettelyssä. Oikeudenkäyntimenettely perustui komissiossa käydyn menettelyn yhteydessä tarkasteltuihin ja esitettyihin väitteisiin ja niiden perusteluihin sekä asiakirjoihin ja kirjelmiin.

15 Väitetiedoksianto tapahtui nyt kyseessä olevassa asiassa 25.11.1991, joten kantajalla on oikeus vaatia asian käsittelystä tuosta päivästä lukien aiheutuneiden kulujen korvaamista, varsinkin kun ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on todennut kantajaa vastaan esitetyt väitteet perusteettomiksi.

16 Asiassa T-38/95 pidetyn suullisen käsittelyn jälkeen aiheutuneiden kulujen osalta kantaja korostaa, että sen on täytynyt analysoida niitä suullisia huomautuksia, joita esitettiin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa 16.9. ja 21.10.1998 välisenä aikana pidetyissä istunnoissa niissä muissa asioissa, joissa sementtituomio annettiin (jäljempänä sementti-asiat), samoin kuin eri tilanteita, jotka olivat ajateltavissa riippuen siitä, vahvistettaisiinko vai kumottaisiinko kiistanalainen päätös.

17 Toiseksi kantaja korostaa, että asian taloudellinen merkitys oli huomattava, kun otetaan huomioon kantajalle sementti-päätöksellä määrätyn sakon määrä. Kantajan oli näin ollen oikeutettua käyttää kaikkia tarpeellisia puolustautumiskeinoja nostaman kumoamiskanteen perusteella.

18 Kolmanneksi kantaja väittää, että asian vaikeusaste yhteisön oikeuden kannalta johtui etenkin niiden kysymysten erityislaatuisuudesta, jotka koskivat puolustautumisoikeutta sekä niitä edellytyksiä, joilla yrityksen voidaan katsoa syyllistyneen kilpailusääntöjen rikkomiseen sillä perusteella, että yritys kuuluu kansalliseen järjestöön, joka puolestaan kuuluu eurooppalaiseen järjestöön. Puolustautumisoikeuksien osalta sementti-tuomiossa selvennettiin sen periaatteen ulottuvuutta, joka koskee oikeutta tutustua komission asiakirjoihin; ja ne asiakirjat, joihin kantajalla ei ollut tilaisuutta tutustua komissiossa käydyn menettelyn aikana, olisivat selvästi osoittaneet kantajan olevan kilpailusääntöjen rikkomisepäilyjen ulkopuolella. Kantaja lisää, että se oli joutunut esittämään asiakysymyksen osalta yksityiskohtaisia perusteluja torjuakseen komission päätelmän, jonka mukaan Ranskan ja Saksan sementtimarkkinoilla noudatetut käytännöt olivat osa eurooppalaisen järjestön Cembureaun tasolla tehdyn sellaisen laajemman sopimuksen täytäntöönpanoa, johon Cedestin on katsottava olevan osallisena sen vuoksi, että se kuului ranskalaisten sementintuottajien järjestöön.

19 Kantaja lisää, että sen on ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle jättämissään kirjelmissä täytynyt kuvata ja analysoida sementtiteollisuuden rakenteen ominaispiirteitä voidakseen selvittää kilpailua koskevia relevantteja näkökohtia.

20 Neljänneksi kantaja korostaa, että muiden asianosaisten tavoin myös sen täytyi tutkia kymmeniä tuhansia sivuja sitä vastaan ja sen puolesta puhuvia seikkoja sisältävää asiakirja-aineistoa ja sen täytyi vastata samoihin väitteisiin kuin mitä oli esitetty muita asianosaisia vastaan, kun otetaan huomioon komission väite, jonka mukaan kyseessä olevat eri yritykset ja yhteenliittymät osallistuivat laajaan eurooppalaiseen kartelliin. Kantajan täytyi sitä paitsi puolustautua ranskalais-saksalaista kartellia koskenutta erityistä väitettä vastaan. Lisäksi kantajan täytyi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa käydyssä menettelyssä laatia kannekirjelmän ja vastauskirjelmän lisäksi useita muita kirjelmiä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen niiden toimenpiteiden seurauksena, joiden tavoitteena oli saada komissio antamaan kantajalle mahdollisuus tutustua sen hallinnollisiin asiakirjoihin.

21 Kantaja korostaa, että sitä edusti asiassa kaksi asianajajaa, ja laskee niiden oikeudenkäyntikulujen määräksi, jotka komission on korvattava, 1 469 281,64 FRF (223 990,54 euroa), missä määrässä on otettu huomioon asianajajien tuntiveloitus ja työhön käytettyjen tuntien määrä sekä työn luonne.

22 Vastauksena näihin väitteisiin komissio toteaa ensinnäkin, että kantajan näkemys oikeudenkäyntimenettelyyn liittyvien kulujen käsitteestä ei voi syrjäyttää yhteisöjen tuomioistuimen ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen vakiintunutta oikeuskäytäntöä, jonka mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 91 artiklassa tarkoitetut korvattavat oikeudenkäyntikulut rajoittuvat asian käsittelystä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa aiheutuneisiin kuluihin, eivätkä käsitä oikeudenkäyntiä edeltävään menettelyyn liittyviä kuluja.

23 Asiassa T-38/95 pidetyn suullisen käsittelyn jälkeen aiheutuneiden kulujen osalta komissio toteaa, että sellaisia kuluja ei oikeuskäytännön mukaan voida pitää asian käsittelystä aiheutuneina välttämättöminä kustannuksina (ks. asia C-137/92 P-DEP, Hüls v. komissio, määräys 16.12.1999, ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa). Komissio lisää, että kantaja ei ole nyt käsiteltävänä olevassa asiassa osoittanut näiden kulujen välttämättömyyttä.

24 Toiseksi komissio ei kiistä sitä, että kantajalle sementti-päätöksellä määrätty sakko on suuri. Tuon sakon suuruus on kuitenkin suhteutettava yhtäältä siihen, että se oli noin 2,8 prosenttia kantajan liikevaihdosta, ja toisaalta sementtipäätöksellä määrättyjen sakkojen kokonaismäärään (noin 250 000 000 euroa). Viimeksi mainitun määrän ja kantajalle määrätyn sakon määrän vertailu osoittaa, että kantajalle määrätyn sakon merkitys oli marginaalinen sekä sementtipäätöksessä tarkoitetussa yritysten välisessä yhteistoimintajärjestelyssä että oikeudenkäyntimenettelyssä.

25 Kolmanneksi komissio väittää, että asiassa T-38/95 ei tuotu esiin uusia ja merkittäviä oikeuskysymyksiä. Asiakirjoihin tutustumista koskevan oikeuden osalta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on soveltanut aiemmassa oikeuskäytännössä omaksuttuja periaatteita. Kysymys kantajan osallistumisesta kilpailusääntöjen rikkomiseen on jokseenkin samanlainen kuin ne kysymykset, jotka ovat tulleet esiin muissa tätä yritysten välistä yhteistoimintajärjestelyä koskevissa asioissa.

26 Neljänneksi komissio ei kiistä sitä, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen prosessinjohtotoimet, joiden tavoitteena on ollut taata etenkin kantajalle mahdollisuus tutustua kaikkiin asian hallinnollisiin asiakirjoihin, ovat aiheuttaneet lisätyötä. Komissio kuitenkin katsoo, että kantajan avustajien tekemä työ vaikuttaa hieman epäsuhtaiselta asian vaikeusasteeseen, monitahoisuuteen ja laajuuteen verrattuna.

27 Komissio ei kiistä sitä, että kahden asianajajan käyttäminen asiassa on ollut oikeutettua eikä kommentoi kyseisten asianajajien asiassa soveltamaa tuntiveloitusta.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

28 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 91 artiklan b alakohdan mukaan korvattaviksi oikeudenkäyntikuluiksi katsotaan "asianosaisille asian käsittelystä aiheutuneet välttämättömät kustannukset, erityisesti matka- ja oleskelukulut, sekä asiamiehen, avustajan tai asianajajan palkkio". Kyseisestä määräyksestä seuraa, että korvattavia oikeudenkäyntikuluja ovat ainoastaan toisaalta kustannukset, jotka ovat aiheutuneet asian käsittelystä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa, ja toisaalta kustannukset, jotka ovat olleet asian käsittelyn kannalta välttämättömiä (ks. vastaavasti asia C-89/85 DEP, Ahlström Osakeyhtiö ym. v. komissio, määräys 9.11.1995, 14 kohta, ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa; asia T-115/94 DEP, Opel Austria v. neuvosto, määräys 15.7.1998, Kok. 1998, s. II-2739, 26 kohta ja asia T-64/99 DEP, UK Coal v. komissio, määräys 19.9.2001, Kok. 2001, s. II-2547, 25 kohta).

29 Vaikka huomattavaa oikeudellista työtä yleensä tehdäänkin oikeudenkäyntiä edeltävän menettelyn aikana, on muistettava, että "asian käsittelyllä" tarkoite-

taan työjärjestyksen 91 artiklassa ainoastaan käsittelyä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa, ei oikeudenkäyntiä edeltävää menettelyä. Tämä perustuu erityisesti työjärjestyksen 90 artiklaan, jossa viitataan "asian käsittelyyn yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa" (ks. vastaavasti asia 75/69, Hake v. komissio, määräys 21.10.1970, Kok. 1970, s. 901 ja 902; asia C-294/90 DEP, British Aerospace v. komissio, määräys 30.11.1994, Kok. 1994, s. I-5423, 10—12 kohta ja em. sementti-tuomio, tuomion 5134 kohta).

30 Näin ollen kantajan vaatimus on hylättävä siltä osin kuin se koskee komission velvoittamista korvaamaan komissiossa käytyyn menettelyyn liittyvät kulut.

31 Kantajalle ei myöskään myönnetä oikeutta saada komissiolta korvausta kuluista, jotka liittyvät asiassa T-38/95 pidetyn suullisen käsittelyn jälkeiseen aikaan. On nimittäin syytä korostaa, että sementti-asioita ei ollut yhdistetty suullista käsittelyä varten eikä mihinkään oikeudenkäyntimenettelyyn liittyvään toimenpiteeseen ryhdytty 16.9.1998 jälkeen eli asiassa T-38/95 pidetyn suullisen käsittelyn jälkeen. Tämän vuoksi kantajalle kyseisen päivämäärän jälkeen aiheutuneet kulut eivät suoraan liity puolustautumiseen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa, eikä niitä näin ollen ole pidettävä työjärjestyksen 91 artiklassa tarkoitettuina asian käsittelystä aiheutuneina välttämättöminä kustannuksina (ks. vastaavasti em. asia Hüls v. komissio, määräyksen 19 kohta ja asia T-78/99 DEP, Elder v. komissio, määräys 27.11.2000, Kok. 2000, s. II-3717, 17 kohta).

32 Asian käsittelyyn ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa liittyvien kulujen osalta on muistettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan yhteisöjen tuomioistuimilla ei ole toimivaltaa vahvistaa niiden oikeudenkäyntikulujen määrää, jotka asianosaisten on suoritettava omille asianajajilleen, vaan niiden on vahvistettava, mihin määrään asti oikeudenkäyntikulujen maksamisesta vas-

tuussa olevan asianosaisen on ne korvattava. Antaessaan ratkaisua oikeudenkäyntikulujen vahvistamista koskevaan hakemukseen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ei tarvitse ottaa huomioon kansallisia asianajajien palkkiosääntöjä eikä mahdollista asianosaisen ja tämän edustajien tai avustajien sopimusta asiasta (ks. asia T-120/89 DEP, Stahlwerke Peine-Salzgitter v. komissio, määräys 8.11.1996, Kok. 1996, s. II-1547, 27 kohta; em. asia Opel Austria v. neuvosto, määräyksen 27 kohta ja em. asia UK Coal v. komissio, määräyksen 26 kohta).

33 Koska yhteisön oikeudessa ei ole asianajopalkkioita koskevia säännöksiä, vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen on arvioitava vapaasti kysymyksessä olevia seikkoja ottaen huomioon oikeudenkäynnin kohde ja luonne, sen merkitys yhteisön oikeuden kannalta sekä asian vaikeusaste, oikeudenkäynnistä asian hoitamiseen osallistuneille asiamiehille tai avustajille aiheutuneen työn määrä ja se taloudellinen intressi, joka riita-asialla on asianosaisten kannalta (ks. asia 318/82, Leeuwarder Papierwarenfabriek v. komissio, määräys 26.11.1985, Kok. 1985, s. 3727, Kok. Ep. VIII, s. 107, 2 ja 3 kohta; asia T-2/93 DEP, Air France v. komissio, määräys 8.3.1995, Kok. 1995, s. II-533, 16 kohta; em. asia Opel Austria v. komissio, määräyksen 28 kohta ja em. asia UK Coal v. komissio, määräyksen 27 kohta).

34 Korvattavien oikeudenkäyntikulujen määrä on arvioitava näiden arviointiperusteiden mukaan.

35 Asian vaikeusasteesta ja sen merkityksestä yhteisön oikeuden kannalta on todettava, että kyseinen asia oli suhteellisen monitahoinen, ja siihen liittyi varsinkin puolustautumisoikeuksien osalta kysymys, joka koski oikeutta tutustua komission asiakirjoihin. Vaikkakaan tämä kysymys ei ollut uusi, siihen sisältyi sementti-asioissa ja etenkin nyt esillä olevassa asiassa erityisvivahteita, joiden vuoksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin teki tärkeitä täsmennyksiä sen periaatteen laajuuteen, joka koskee asianosaisen oikeutta tutustua hallinnollisiin asiakirjoihin EY 81 artiklan soveltamista koskevassa menettelyssä.

36 Asiakysymyksen osalta asiassa nousi esiin etenkin se uusi oikeudellinen kysymys, voidaanko yrityksen katsoa osallistuneen EY 81 artiklan 1 kohdan vastaiseen sopimukseen toisaalta sillä perusteella, että se on liittynyt kansalliseen järjestöön, joka puolestaan on sellaisen eurooppalaisen järjestön jäsen, jonka tasolla kyseessä oleva sopimus on tehty, ja toisaalta sillä perusteella, että yritys on osallistunut tuon sopimuksen tiettyyn täytäntöönpanotoimeen.

37 Tämän vuoksi korkeat palkkiot ja se, että kantajaa edusti kaksi asianajajaa, ovat oikeudenkäynnin luonne huomioon ottaen olleet perusteltuja (ks. vastaavasti em. asia Stahlwerke Peine-Salzgitter v. komissio, määräyksen 30 kohta ja em. asia Opel Austria v. neuvosto, määräyksen 29 kohta).

38 Asian käsittelyyn ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa liittyneen työmäärän osalta todettakoon, että kantaja jätti kannekirjelmän ja vastauskirjelmän lisäksi kaksi muuta kirjelmää sen jälkeen, kun ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin oli määrännyt komission antamaan niille asianosaisille, joita asia koski, mahdollisuuden tutustua näitä koskeviin hallinnollisiin asiakirjoihin.

39 Vaikka edellisessä kohdassa mainitut seikat lisäsivät kantajan avustajien työtaakkaa asiassa ja asiassa nousi esiin monitahoisia oikeuskysymyksiä (ks. edellä 34 ja 35 kohta), on kuitenkin huomautettava, että kantaja kuului niihin sementti-päätöksen adressaatteihin, joita moitittiin vain vähäisestä määrästä kilpailusääntöjen rikkomisia, mikä vähensi niiden kirjelmien lukumäärää, jotka kantaja jätti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle.

40 Kantajalla riita-asiassa olleen taloudellisen intressin osalta on korostettava, että kantajalle sementti-päätöksellä määrätty sakko oli määrältään merkittävä (ks. edellä 2 kohta).

41 Edellä todetusta seuraa, että kaikkia kantajalle asian T-38/95 käsittelystä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa aiheutuneita perusteltuja kuluja on pidettävä työjärjestyksen 91 artiklan mukaisina korvattavina oikeudenkäyntikuluina.

42 Kantajan hakemuksensa liitteessä esittämistä tiedoista ilmenee, että kuten komissio toteaa huomautuksissaan, kulut, jotka kantajalle ovat aiheutuneet 1.12.1994 eli sementti-päätöksen tekemispäivän jälkeisen päivän ja syyskuun lopun 1998, jonka aikana asiassa T-38/95 pidettiin istunto, välisenä aikana, ovat määrältään noin 760 000 FRF (115 861,25 euroa). Tästä määrästä on kuitenkin vähennettävä noin 60 000 FRF (9 146,94 euroa) eli kantajan avustajien kantajalle 29.6.1998 lähettämässä kirjeessä mainittu määrä. Kyseinen kirje ei sisältänyt asianajopalkkioita ja kuluja koskevaa laskua vaan palkkioennakkovaatimuksen.

43 Kun otetaan huomioon asian olosuhteet, kohtuullisena kantajalle korvattavien asianajopalkkioiden ja kulujen määränä on pidettävä 106 714,31:tä euroa (700 000 FRF).

44 Koska ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on vahvistaessaan korvattaviksi tulevat oikeudenkäyntikulut ottanut huomioon kaikki tämän ratkaisun antamishetkeen saakka asiaan vaikuttavat seikat, ei ole tarpeen antaa erillistä ratkaisua asianosaisille tästä oikeudenkäyntikulujen vahvistamista koskevasta oikeudenkäynnistä aiheutuneista kustannuksista (ks. asia T-84/91 DEP, Meskens v. parlamentti, määräys 5.7.1993, Kok. 1993, s. II-757, 16 kohta sekä em. asia Opel Austria v. neuvosto, määräyksen 33 kohta ja em. asia UK Coal v. komissio, määräyksen 33 kohta).

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN
(laajennettu kolmas jaosto)

on määrännyt seuraavaa:

Kantajalle asiassa T-38/95 korvattavien oikeudenkäyntikulujen määräksi vahvistetaan 106 714,31 euroa (700 000 FRF).

Annettiin Luxemburgissa 24 päivänä tammikuuta 2002.

B. Pastor

kirjaaja

M. Jaeger

laajennetun kolmannen jaoston puheenjohtaja